

Ympäristöministeriölle

Asia: YM026:00/2017

FiComin lausunto maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (luonnos), valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden säännösten kumoamisesta sekä ympäristöministeriön asetukseksi asuin-, majoitus- ja työtiloista. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Tavanomaisten matkaviestinyhteyksien käytön varmistaminen 117 j § 2 mom

Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat yhteiskunnassa välttämättömyys ja käyttäjille perustarve. Valtaosa tietoliikenteen käytöstä tapahtuu sisätiloissa, joten matkaviestin- ja mobiililaajakaistaverkkoja pitää pystyä käyttämään paikasta riippumatta myös rakennusten sisällä.

FiCom pitää positiivisena, että luonnoksessa on tunnistettu sisätilakuuluvuuden merkitys ja ryhdytty niihin toimenpiteisiin, joihin eduskunta on valtioneuvostolle antamassaan vastauksessaan sisältyvässä lausumassa edellyttänyt (EV 189/2016 vp – HE 220/2106). FiCom kannattaa sitä, että sisätilakuuluvuuden varmistaminen sisällytetään rakennuslainsäädäntöön ja esitettyä mallia, jossa teknisistä seikoista säädettäisiin asetustasolla. Luonnoksessa tosin ehdotetaan, että liikenne- ja viestintäministeriö määrittää vähimmäistason matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle (RF-kuuluvuus). Tämä saattaa olla jossain määrin ongelmallista, sillä yhden lukuarvon määrittely ei ole teknisesti mahdollista; kuuluvuus riippuu käytettävästä taajuusalueesta, ja lisäksi rakennusten sallitun vaimennuksen määrittely on epäselvä. Juridisesti on huomioitava, että verkkotoimilupien ehdoissa on eroja (GSM, UMTS, LTE), eikä FiCom kannata myönnettyjen toimilupien muuttamista tältä osin.

Luonnoksessa esitetään sisätilakuuluvuuden edellytykseksi mallia, jossa varmistettaisiin vain hätäpuhelujen ja -viestien toimivuutta. Jos hätäviestin lähettäminen tai hätäkeskukseen soittaminen on mahdollista, säännöksen perusteluiden mukaan silloin on oletettavasti mahdollista myös muu matkaviestinten tavanomainen käyttö. FiCom ei pidä ehdotusta tältä osin riittävänä, koska se sisältää huomattavia epävarmuustekijöitä sisätilakuuluvuuden mahdollistamiseksi, joten säännöksen soveltamisalaa olisi tarpeellista laajentaa.

Kaiken liikenteen siirtyessä enenevässä määrin ja lopulta kokonaan IP-pohjaiseksi, kaistan tarve lisääntyy jatkossa. Hätäpuheluiden ja -viestin lisäksi tulee huomioida erilaiset matkaviestiverkon kautta tapahtuvat käyttö- ja kapasiteettitarpeet eri käyttäjäryhmille. Tällaisia ovat muun muassa pelastus- ja turvallisuusviranomaiset, erilaiset hälytysjärjestelmät, Internet of Things (IoT) ja datan käyttö. FiCom korostaa, että toimintakriittinen viranomaisverkko ja sen päällä käytettävät viestintäpalvelut ovat siirtymässä mobiiliverkko pohjaiseen langattomaan laajakaistaratkaisuun (4G/5G).

Ehdotettu 117 j §:n 2 momentti on oikeansuuntainen, mutta sitä tulisi muuttaa siten, että siinä huomioitaisiin hätätilanteiden kutsun lisäksi tarve käyttää tavanomaisia matkaviestinpalveluja, mukaan lukien langattomat laajakaistapalvelut. Mainituilla perusteilla FiCom ehdottaa 117 j §:n 2 momentin muuttamista seuraavasti:

[...] Asuin-, majoitus- ja työtiloja sisältävän rakennuksen on oltava teknisiltä ratkaisuiltaan sellainen, että rakennuksessa ~~oleksella henkilöillä~~ on *edellytykset käyttää tavanomaisia matkaviestinyhteyksiä ja* kutsua hätätilanteessa apua matkaviestinten avulla, ellei kysymyksessä ole rakennus, jonka sisätilakuuluvuutta on vaimennettava turvallisuuden takia.

Sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentaminen rakennuttajalle 117 j § 1 mom

Rakennuslain velvoitteiden täyttämistä aiheutuneiden sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentuminen on hieman epäselvä. Säännöksessä (117 j §) puhutaan rakennushankkeeseen ryhtyvistä, ja perusteluissa todetaan, että hankkeeseen ryhtyvällä tulisi olla mahdollisuus toteuttaa matkaviestinten sisätilakuuluvuuden edellytykset kustannustehokkaasti (s. 18). Tältä osin säännöksen perusteluista tulisi tarkentaa esimerkiksi siten, että rakennuslain velvoitteiden täyttämistä aiheutuneet kustannukset kuuluvat rakennuttajan vastuulle, ei teleyritykselle, ellei se ole rakennuttaja.

Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry

Marko Lahtinen
lakiasiat